

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП Ірина Березовецька

(ім'я та прізвище, підпис)
“ ” 20 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету Андрій Мазурак

(ім'я та прізвище, підпис)
“ ” 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКП-2 «Рисунок, живопис, скульптура»

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший бакалаврський рівень

галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність G 17 «Архітектура та містобудування»

(код і назва спеціальності)

освітня програма «Архітектура та містобудування»

вид дисципліни обов'язкова

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура»
(назва навчальної дисципліни)

Укладачі: Степан Пісьо, старший викладач кафедри архітектури
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри ____

Протокол №1 від "28" серпня 2025 року

Завідувач кафедри: др. мист., професор

Романа КЮНЦЛІ

(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
(назва спеціальності)

Протокол №1 від "28" серпня 2025 року

Голова НМКС _____ к. арх., доцент, Андрій Степанюк
(підпис, ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної
ради факультету будівництва та архітектури ЛНУНВМБ імені С.З. Гжицького
(назва факультету)

Протокол № 1 від "28" серпня 2025 року

Голова НМРФ _____ к. т. н., в.о.проф. Андрій Мазурак
(підпис, ім'я та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	1; 2; 3; 4	
Кількість кредитів/годин	12/360	
Усього годин аудиторної роботи	148	
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.		
• практичні заняття, год.	148	
• лабораторні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	212	
Форма контролю	залік, іспит, згідно навчального плану	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 41%

для заочної форми здобуття освіти –

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В міру виконуваності практичних завдань студентів, викладач індивідуально обговорює і визначає комплекс завдань для аудиторної та самостійної роботи.

Мета дисципліни

Головною метою навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» є оволодіння графічними засобами зображення на площині об'єктивної, тривимірної просторової системи. Робота з форматом і масштабом. Професійне оволодіння рисунковими засобами: видами штрихування і опрацювання поверхонь, відчуття тональної градації за допомогою тонального відтворення, відбору основних мас, плям, пропорційних співвідношень світлого до темного на відповідному форматі. Виховання естетичних, світлотіньових рішень у площині цілісного бачення форми по мірі викінченості рисунку.

Завдання дисципліни

Завдання - спрямовані на розвиток навичок володіння графічними матеріалами, зокрема графічними технічними засобами та технологіями, поглибити розуміння законів і принципів композиції та законів лінійної та тональної перспективи при трансформації тривимірного об'єкту - голови людини у двовимірну площину просторових об'єктів, відчуття форми та пластики людської голови, аналізу та синтезу натурних постановок, необхідних для здобуття кваліфікації дизайнера середовища. Завданнями дисципліни також передбачено, що ви поглибите свою орієнтацію в культурно - мистецьких процесах, розвинете здатність практично застосовувати знання та вміння, розвинете креативне мислення та здатність генерувати нові ідеї у професійної діяльності у сфері дизайну.

Пререквізити

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» студент повинен мати:

базові знання з образотворчого мистецтва: принципи композиції, колірні гармонії, закони лінійної та повітряної перспективи;

початкові навички академічного рисунку: передача пропорцій, форми, світлотіні, об'єму предметів;

уміння користуватися основними художніми матеріалами (олівець, вугілля, акварель, гуаш, пластилін тощо);

знання, отримані під час вивчення попередніх дисциплін циклу професійної підготовки (наприклад, «Основи рисунку», «Основи композиції», «Вступ до спеціальності»).

Постреквізити

Знання, уміння та навички, набуті під час вивчення дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура», є підґрунтям для подальшого опанування таких навчальних дисциплін і видів діяльності:

Архітектурне проєктування (розробка ескізів, концепцій, візуалізацій);

Дизайн архітектурного середовища (створення художньо-композиційних рішень об'єктів і просторів);

Комп'ютерна графіка та візуалізація (3D-моделювання, рендеринг, цифровий живопис);

Дипломне та курсове проєктування (практичне застосування художніх умінь у комплексних проєктах);

Творчі майстер-класи та пленери (практична робота з натури та в реальному середовищі).

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми 191 «Архітектура та містобудування» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми інноваційного характеру у сфері архітектури, дизайну та містобудування.
Загальні компетентності	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК 03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн. СК 07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК 09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів. СК 15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів. СК 16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проєктування.
Програмні результати навчання	РН 10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовують-ся в архітектурно-містобудівному проєктуванні. РН 11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні. РН 14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі

	аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівель-них матеріалів і виробів, декоративно-оздоблюваль-них матеріалів.
--	---

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Семестр 1, 2												
Розділ 1. Геометричні структури та форми предметів побуту												
Тема 1.1	12		4			8						
Тема 1.2.	22		6			16						
Тема 1.3.	26		10			16						
Тема 1.4.	30		22			8						
Разом за 1 семестр	90		42			48						
Розділ 2. Архітектурні деталі, складні форми та побудова інтер'єрів.												
Тема 2.1.	20		16			4						
Тема 2.2.	22		16			6						
Разом за 2 семестр	42		32			10						
Іспит	30					30						
Підготовка до навчальних занять	18					18						
Усього годин	90		32			58						
Разом за 1, 2 семестри	180		74			106						
Семестр 3, 4												
Тема 2.3	55		20			35						
Тема 2.4	35		22			13						
Разом за 3 семестр	90		42			48						
Розділ 3. Фігура людини, її форми та пропорції.												
Тема 3.1	29		24			5						
Тема 3.2	13		8			5						
Разом за 4 семестр	42		32			10						
Іспит	30					30						
Підготовка до навчальних занять	18					18						
Усього годин	90		32			58						
Разом за 3, 4 семестри	180		74			106						
Усього годин	360		148			212						

6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
Розділ 1. Геометричні структури та форми предметів побуту			
1	Тема 1.1 Геометричні структури у лінійному рисунку. Завдання 1.1.1. Лінійний рисунок основних геометричних форм у лінійній перспективі (куб, куля, циліндр).	4	

	Обсяг завдання: 1 арк. формату А-3, олівець. Завдання 1.1.2. Лінійний рисунок основних геометричних тіл (3-4), що лежать нижче лінії горизонту (очей). Довільна композиція. Обсяг завдання: 1 арк. формату А-3, олівець. Завдання 1.1.3. Лінійний рисунок геометричних тіл, що знаходяться вище лінії горизонту (очей). Обсяг завдання: 1 арк. формату А3, олівець. Завдання 1.1.4. Лінійний рисунок капітелі дорійського ордеру, що знаходяться вище лінії очей. Обсяг завдання: 1 арк. формату А3.		
2	Тема 1.2. Тон та його виражальні можливості у рисунках предметів побуту. Завдання 1.2.1. Лінійна побудова з предметів побуту (3-4шт.), що знаходяться у просторі стола. Просторово-графічне вирішення світлотінню. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 1.2.2. Тональний рисунок 3-х гіпсових геометричних форм (куля, куб, циліндр) на сірому фоні з виявленням повітряної тональної перспективи через світло, тіні, півтіні й рефлекси. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 1.2.3. Рисунок активної гіпсової вази з драперією на однорідному фоні тональним рисунком. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 1.2.4. Рисунок натюрморту з трьох-чотирьох предметів побуту різних за формою, тоном і матеріалом: дерево, скло, метал, кераміка, гіпс тощо. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець.	6	
3	Тема 1.3. Архітектурні деталі та складні архітектурні форми за фактурою. Завдання 1.3.1. Архітектурні деталі та складні форми у лінійно-конструктивному, тональному рисунку візуально-повітряної перспективи. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець, пастель, акварель. Завдання 1.3.2. Натюрморт в інтер'єрі з предметів побуту: стіл, крісло, ваза та інше...(світлотіньова побудова з мінімум фону). Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 1.3.3. Рисунок фрагменту інтер'єру. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець.	10	
4	Тема 1.4. Об'ємно-просторова пластика. Завдання 1.4.1. Лінійно-тональна побудова великого замкнутого простору-інтер'єру. Малі архітектурні об'єми в інтер'єрі: меблі, сходові клітка, та інші... Лінія горизонту та багато точок сходу у побудові простору та форм інтер'єру. Лінійний рисунок фрагменту інтер'єру з предметами вжитку у ньому - стіл, шафа стілець та інші. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець, акварель, гуаш, акрил. Завдання 1.4.2. Рисунок великого просторового інтер'єру - зал, коридор з підлогою і стелею у лінійно-тональному вирішенні. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-2, олівець. Завдання 1.4.3. Рисунок інтер'єру із сходовою кліткою.	22	

	Лінійно-тональне вирішення... Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець.		
Розділ 2. Архітектурні деталі, складні форми та побудова інтер'єрів.			
5	Тема 2.1. Образні архітектурні форми. Завдання 2.1.1. Вивчення складних форм архітектури та людини. Середовище та людина. Рисунок фрагментів та архітектури, як конструктивно пластичної форми у єдиній цілості їх великих і малих об'ємів, що творять образ натури та просторового середовища. Фрагмент характерної архітектурної будівлі у просторовому середовищі. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 2.1.2. Пейзаж архітектурного середовища. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 2.1.3. Лінійно-тональний рисунок стильово-образної архітектури храм, палац - м'який олівець, пастель. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець.	16	
6	Тема 2.2 Складні образні форми характерних гіпсових голів людини. Завдання 2.2.1. Складні образні форми характерних гіпсових голів. Рисунок гіпсової голови людини, як складної образної форми з класичних зразків античної та ренесансної епох. Рисунок гіпсової анатомічної голови Екорше Гудона. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 2.2.2. Рисунок гіпсової Античної голови - Сократ, Гермес, Антиной... Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець. Завдання 2.2.3. Рисунок гіпсової голови Ренесансної епохи Гаттамелата, Донателла... Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, олівець.	16	
7	Тема 2.3. Живопис. Форма і колір. Завдання 2.3.1. Поняття про форму і колір, кольорову гаму та кольоровий тон і фактуру у живописному вирішенні натюрмортів з предметів побуту. Живопис натюрмарту з предметів побуту і драперією у вирішенні холодної кольорової гами аквареллю, гуашшю, акрилом. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3. Матеріали за вибором. Завдання 2.3.2. Живопис натюрмарту з предметів побуту у вирішенні теплої кольорової гами. Акварель, гуаш, акрил. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3. Матеріали за вибором. Завдання 2.3.3. Живопис натюрмарту з предметів побуту у вирішенні зміщеної кольорової гами. Акварель, гуаш, акрил. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3. Матеріали за вибором.	20	
8	Тема 2.4. Об'ємно-просторова пластика. Завдання 2.4.1. Скульптура. Поняття про скульптуру та об'ємно-просторову пластику, в архітектурному середовищі і в самій архітектурній будівлі. Поняття про барельєф та декоративну пластику в інтер'єрах та екстер'єрах архітектурних споруд. Копія гіпсової розетки як архітектурної деталі. Глина, пластилін... Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-4. Матеріали за вибором. Завдання 2.4.2. Барельєф натюрмарту з предметів побуту на	22	

	лінії горизонту. Глина, пластилін... Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-4. Матеріали за вибором. Завдання 2.4.3. Барельєф з гіпсової голови Античного періоду. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-4. Матеріали за вибором.		
Розділ 3. Фігура людини, її форми та пропорції.			
9	Тема 3.1. Фігура людини. Вивчення фігури людини, її структури, пластики і пропорцій у співвідношенні форм і деталей між собою, що створюють єдиний цілісний образ фігур. Рисунок пропорційних канонів фігури людини. Завдання 3.1.1. Рисунок анатомічної фігури людини Екорше Гудона. Зробити світлотіньовий рисунок анатомічної гіпсової моделі Екорше Гудона з чітким освітленням. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3. Матеріали за вибором. Завдання 3.1.2. Рисунок жіночої гіпсової фігури людини з класичних зразків – Венера. Виконати рисунок гіпсової моделі фігури людини у складній позі. Передати форми та об'єм тоном. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, А-2. Папір, олівець. Завдання 3.1.3. Рисунок чоловічої гіпсової фігури людини з класичних зразків – Геракл. Виконати рисунок гіпсової моделі фігури людини у складній позі. Передати форми та об'єм тоном. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, А-2. Папір, олівець.	24	
10	Тема 3.2. Зовнішнє-просторове середовище та фігура людини. Завдання 3.2.1. Вивчення одягненої фігури людини в архітектурному середовищі. Використовуючи пластичну лінію в поєднанні з штрихом та прямою створити цільний рисунок людини в природньому середовищі. Обсяг завдання: 1 арк. Ф. А-3, А-2. Матеріали за вибором.	8	
Усього годин		148	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
	Розділ 1. Геометричні структури та форми предметів побуту		
1	Тема 1. Геометричні структури у лінійному рисунку.	8	
2	Тема 2. Тон та його виражальні можливості у рисунках предметів побуту.	16	
3	Тема 3. Архітектурні деталі та складні архітектурні форми за фактурою.	16	
4	Тема 4. Великий замкнутий простір інтер'єру.	8	
	Розділ 2. Архітектурні деталі, складні форми та побудова інтер'єрів.		
5	Тема 1. Образні архітектурні форми	4	
6	Тема 2. Складні образні форми характерних гіпсових голів людини.	6	
7	Тема 3. Живопис. Форма і колір.	35	
8	Тема 4. Об'ємно-просторова пластика.	13	

Розділ 3. Фігура людини, її форми та пропорції.			
9	Тема 1. Фігура людини	5	
10	Тема 2. Зовнішнє-просторове середовище та фігура людини.	5	
	Разом	116	
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		96	
Усього годин		212	

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Система бонусів: передбачено додаткові бали за активність студента та творчий підхід під час практичних занять, виставкова участь у фестивалях та конкурсах.

Виправданими можуть визнаватися пропуски занять через:

- хворобу;
- події, пов'язані з діяльністю кафедри, а також ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького;
- юридичні зобов'язання студента;
- релігійні мотиви.

Обов'язком студента є повідомити викладача про причини відсутності та надати супровідну документацію в деканат відповідно до правил Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- 1. Словесні методи:** розповідь, пояснення, бесіда.
- 2. Наочні методи:** ілюстрації - картинки, малюнки, демонстрування.
- 3. Практичні методи:** практичні роботи, моделювання.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- 1. Усне опитування:** індивідуальне, детальний аналіз робіт студентів.
 - 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка:** виконання та підготовка різних відповідей, рефератів роботи з конкретних завдань та інше.
 - 3. Практична перевірка:** рішення поставлених завдань.
 - 4. Стандартизований контроль:** білети з питаннями.
- Види контролю:** поточний контроль - модульна та семестрова атестація.

12. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розподіл балів і поточний контроль

Розділ 1					
Поточне тестування та самостійна робота					
Практичні роботи				Підсумковий контроль	Сума
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3		залік	
30	30	40			100
Розділ 2					
Поточне тестування та самостійна робота					
Практичні роботи				Підсумковий контроль	Сума
Тема 1.4	Тема 2.1	Тема 2.2		іспит	
15	15	20		50	100
Поточне тестування та самостійна робота					

Практичні роботи				Підсумковий контроль	Сума
Тема 2.3	Тема 2.4			залік	
50	50				100
Розділ 3					
Поточне тестування та самостійна робота					
Практичні роботи				Підсумковий контроль	Сума
Тема 3.1	Тема 3.2			іспит	
25	25			50	100

Таблиця 1 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення. Роботи студентів попередніх років навчання які знаходяться у фондах кафедри, студентські роботи інших вузів, рисунки з інтернету, література.

Підручники і навчальні посібники: інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Белютін Е.М. Початкові відомості про малюнок. Київ, 1966.
2. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. Київ, 1973.
3. Бучинський С.Л. Основи грамоти образотворчого мистецтва. Київ, 1981.
4. М.А.Кириченко, І.М. Кириченко, Основи образотворчої грамоти, Київ. Вища школа, 2002.

Допоміжна

1. Антонович Є.Л., Шпільчак В.Л. Малюнок і живопис Методичні рекомендації. Київ, 1990.
2. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ, 1982.
3. Бучинський С.Л. Основи грамоти образотворчого мистецтва. Київ, 1981.
4. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. Київ, 1973.
5. Смирнов Г.Б. Рисування з натури. Київ, 1992.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет.

Робоча програма, методичні рекомендації «Рисунок, живопис, скульптура» для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю ,191 Архітектура та містобудування рівень вищої освіти «Бакалавр» I-II курсу. Укладач: старший викладач Степан ПІСЬО